

Meeravissiartaarnej pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussutissatut missingiummut (Meeqqamut pitsaanerususaaq, aappariit inooqatigiit meeravissiartaartarnissaannut periarfissiineq, Ankestyrelsenip maalaartarfiunera il.il. meeravissiartaarnermut tunngasuni aamma toqusoqarnerani angajoqqaat oqartussaaneq il.il.) Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneernejarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini uku ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Nikkulaat Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit

UKA2020-imi oktoberip 21.-iani siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Peqqussutissatut missingiusiap akuerineqarneratigit aappariit inooqatigiit aappariit katissimasut naligalugit meeravissiartaarsinnaalissapput. Tamatutaaq aapparisaq meeraanik meeravissiartaarniarnermi malittarisassat pisariinnerulersinneqassapput, taamaalilluni inuttut ornigutinnikkaluarluni angajoqqaat allakkatigit akuersinissaanerat periarfissaqalissalluni.

2. Apeqquteqaatit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atugassaminik allakkatigit apeqqutigineqartut arlallit akineqaqqullugit Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut Inatsisinillu

Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliap qinnuigaa. Ataatsimiititaliap apeqquteqaatai Naalakkersuisullu akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut 1-itut ilanngunneqarput.

3. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuummut tunngavilersuutinut allanneqassasut.

Aningaasaqarneq allaffissornerlu siunnersuummi allaaserineqarsimasut aamma aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut, namminersortunut innuttaasunulluunniit kinguneqarnaviangitsoq naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Ataatsimiititaliaq tamatumunnga oqaaseqaatissaqanngilaq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Meeravissartaarnermi malittarisassat allanngortinneqarnissaanut atatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik meeqqat atugaasa meeqqanullu pitsaanerpaasusaaq immikkoortumik suliaqarnermini ataatsimiititaliamit pingaartinneqarput.

Allassimasuni tulliuttuni Naalakkersuisumut apeqquteqaatit akissuteqaatillu ataatsimiititaliamit aallaavigineqarput (ilanngusaaq 1 malillugu). Meeravissartaariaatsit pingasuupput: Allanut meeravissianngortitsinerit, ilaqtutanut meeravissianngortitsinerit aamma aapparisaq meeraanik meeravissartaarnerit. Meeravissartaarnermut atatillugu malittarisassat periutsillu qanoq allanngortinneqassanersut ataatsimiititaliap apeqquteqaataanut Naalakkersuisut erseqqissaassuteqarput. Tassani allassimavoq, allakkatigut akuersissuteqarnermut tunngatillugu pisariinnerulersitsineq, aapparisaq meeraanik meeravissartaarniarnernut taamaallaat atuuttoq, inersuarmilu oqaluuserineqartutut meeravissartaarniarnernit tamarmik pineqaratik. Meeravissartaariaaseq allanut atuuttoq tassaavoq:

”Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi qinnuteqaammik tigusaqaruni, meeravissartaarniarneq pillugu oqaloqatiginninnissamut qinnuteqartoq aggersarneqassaaq. Qinnuteqartoq Kalaallit Nunaanni najugaqarpat Nuummiinnanili meeravissartaarniarneq pillugu politiinik oqaloqatiginninnissamut qinnuteqartoq politiinit aggersarneqassaaq” (Rigsombudsmandip nittartagaanit issuaaneq)

Tamatuma saniatigut meeravissartaarniarluni suliassani politiit, kommunit aamma Rigsombudsmandip akornanni akisussaaffik pillugu aammalu peqqussutissatut missingiusiap taama agguataarneqarnerata allanngortissaneraa ataatsimiititaliamit Naalakkersuisumut itisileqquneqarput. Naalakkersuisut naapertorlugit peqqussutissatut missingiusiap

taperserneqarneratigut akisussaaffiup agguataarneqarnera allanngortinneqassanngilaq.

Meeravissiartaarniarluni suliassat nunat avannarliit sullissinermi piffissaq atortagaat, sullissinermi piffissaq atorneqartartoq ataatsimiititaliamit naammagisimaarluarlugu maluginiarneqarpoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaa

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.

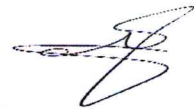
Malene Vahl Ramussen
Siulittaasoq

Mikivuk Thomassen
Siulittaasup tullia

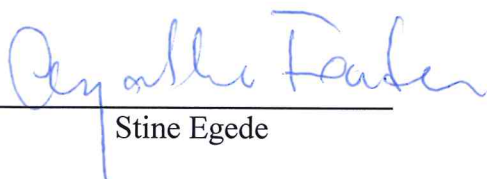
Anders Olsen

Nikkulaat Jeremiassen

Bo Martinsen

Stine Egede

Mariane Paviassen

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut
Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq
ian@nanaq.gl

Ulloq: 23-10-2020

J.nr.: 01.38.01.03-00131

UKA2020/185-p ataatsimiititaliamit suliarineqarneranut atatillugu allakkatigut apeqquteqaat
Imm. 185-imut tunngatillugu "Meeravissartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaannerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutlernissaannik peqqussutissatut missingiummut (Meeqqamut pitsaanagerusussaq, aapparit inooqatigiit meeravissartaartarnissaannut periarfissiineq, Ankestyrelsenip maalaartarfiunera il.il. meeravissartaarnermut tunngasuni aamma toqusoqarnerani angajoqqaatut oqartussaaneq il.il.) Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut" pillugu qulaajaassutaasumik Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq apeqquteqarnissaminik kissaateqarpoq:

- 1) Rigsombudsmandip allaffianut inuttut takkutinngikkaluarluni allakkatigut akuersissuteqartoqarsinnaasoq malittarisassani pisariinnerulissasoq Naalakkersuisup saqqummiussisummi oqaaseqatigiit arfinilissaanni oqaatigaa. Meeravissartaartarnernut tamanut (ilisarimanngisamik meeravissartaarnermut, ilaquttamik meeravissartaarnermut imaluunniit meerassarisamik meeravissartaarnermut) atuunnersoq aamma ullumikkut peruserineqartoq Rigsombudsmandip allaffianut meeravissartaartut **tamarmik** inuttut takkuttarnerat suli atuunnersoq Naalakkersuisunut erseqqissaaqquneqarput?
- 2) Meeravissartaarnermi suliani politiit, kommunit Rigsombudsmandillu akornanni suliat akisussaaffiillu qanoq agguataarneqarsimanersut nassuiaatigineqassasoq Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Peqqussutissatut missingiusiaq akuerineqarneratigut taama agguasaarneq allannguuteqassava?
- 3) Qitornavissartaarnermi suliassat suliarineqarnerini piffissap atorneqartartup sivilissusaa meeravissartaarriaatsillu pingasuusunut tunngatillugu tamanna assigiinngissuseqarnerasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaavaat?
- 4) Peqqussutissatut missingiusiamut Naalakkersuisut allanik ilassutitut oqaaseqaatissaqarpat?

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq sinnerlugu

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Siulittaasoq

Malene Vahl Rasmussen

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq

UKA2020/185-imut tunngatillugu apeqquiti akineqarnerat: "Meeravissartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussutissatut missingiummut (Meeqqamut pitsaannerusussaq, aapparit inooqatigiit meeravissartaartarnissaannut periarfissiineq, Ankestyrelsenip maalaartarfiunera il.il. meeravissartaarnermut tunngasuni aamma toqusoqarnerani angajoqqaatut oqartussaaneq il.il.) Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut"

10-11-2020
Suliap nr 2019 - 19749
All. id 15228602
Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Naqitanik nassitsigasuaat
(+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Oqaluuserisassamut Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq
qulaajaaffigisassanik sisamanik apeqquteqarpoq. Apeqqutinut 2-mut 3-mullu
tunngatillugit akissutit Soial- og Inderigsministeriamut piniartoqarpoq.

Apeqquut 1:

Naalakkersuisoq saqqummiussisummi immikkoortut arfernganni malittarisassat pisariinnerulissasut erseqqissaavoq, taamaaliornikkut Naaalagaaffiup Sinniisoqarfiata allaffianut nammineerluni takkutinngikkaluarluni allakkatigut akuersinnaaneq periarfissaqartilerlugu. Meeravissartaartarnernut tamanut (ilisarimanngisamik meeravissartaarnermut, ilaqtamik meeravissartaarnermut imaluunniit meerassarisamik meeravissartaarnermut) atuunnersoq aamma ullumikkut peruserineqartoq Rigsombudsmandip allaffianut meeravissartaartut tamarnik inuttut takkuttarnerat suli atuunnersoq Naalakkersuisunut erseqqissaqquneqarput?

Naalagaaffiup Sinniisoqarfiata allaffianut nammineerluni takkutinngikkaluarluni allakkatigut akuersinnaanerup periarfissaanera meerarsiasamik meeravissartaartoqarnerani taamaallaat atuuppoq.

Meerarsiasamik meeravissartaarnermut peruserineqartumut tunngatillugu meeravissartaarnermut inatsisip angajoqqaallu akisussaassuseqarnerannut inatsisip arlaltsigut allanngortitsiffiunissaanni Kalaallit Nunaannut atuuttussanngortitsineq pillugu peqqussutit eqikkaaffiginerani makku atuarneqarsinnaapput:

"Meerarsiasamik meeravissartaarnermi nammineerluni takkuttarneq

Meeqqamik 18-it inorlugit ukiulimmik meeravissartaartitsinermi peqqussummi § 9 malillugu meeqqap angajoqqaavisa akuersinissaat aallaaviatigut piumasarineqarpoq. Taamatut akuersineq peqqussummi § 10 malillugu Naalagaaffiup Sinniisuanut imaluunniit oqartussamut allamut Social- og Inderigsministerimit akuerineqarsimasumut nammineerluni takkunnikkut allakkatigut tunniunneqartussaavoq. Akuersinerup

tiguneqannginnerani angajoqqaat meeravissartaarnerup akuersinerullu inatsisitigut sunniutaat pillugit ilitersorneqarsimassapput.”,

Siunnersuut allannguutininik makkuninnga kinguneqassaaq:

”Akuersineq siunissami allakkatigut tunniunneqarsinnaalissamat angajoqqaajusup meerarsiasamik meeravissartaarnissamat akuersinermik nalunaaruteqarnissaanut tunngatillugu missingiut malittarisassanik pisariinnerulersitsisunik imaqarpoq. Taamaalilluni akuersinerup nammineq takkunnikut tunniunneqartarnissaanut piumasaqartoqarunnaarpoq.”

Periuserineqartoq atuuttoq

Ilaqutariit meeravissartaarneranni aamma meerarsiasamik meeravissartaartoqarnerani makku inatsisitigut atuuttut Naalagaaffiup Sinniisuata nittartagaani takuneqarsinnaavoq:

”Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisua qinnuteqaammik tigusaqarpat qinnuteqartoq meeravissartaarnissaq pillugu oqaloqatigiinnissamat aggersarneqassaaq. Qinnuteqartoq Kalaallit Nunaanni najugaqarluni Nuup avataani najugaqarsimappat qinnuteqartoq meeravissartaarnissaq pillugu oqaloqatigiinnissamat politiit aggersarneqassaaq.”

Ilaqutariit meeravissartaarnerannut aamma meerarsiasamik meeravissartaarnermut atatillugu Naalagaaffiup Sinniisoqarfiata nittartagaani atuarneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisua angajoqqaatut oqartussaassuseqartumik/-tunik oqaloqatigiinnissamat aggersaasussaasoq, tassanilu angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq/-tut meeravissartaarneq aamma akuersinerup inatsisitigut sunniutai pillugit ilitersuunneqartussaalluni/-tik, tamatumalu kingorna meeravissartaarnissamat akuersineq anguniarneqartussaalluni. Akuersineq nammineerluni Naalagaaffiup Sinniisuanut takkulluni allakkatigut tunniunneqassaaq. Pineqartoq Nuup avataani najugaqarsimappat Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisua najukkami politiit pineqartup nammineerluni takkulluni akuersinissap tunniunnissaa siunertaralugu aggersarneqarnissaa pillugu qinnuiginnissinnaavoq. Pineqartoq Danmarkimi Savalimmiuniluunniit illoqarsimappat najugaqarsimappalluunniit Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisua akuersinerup tunniunnissaa siunertaralugu pineqartup nammineerluni takkulluni aggersarneqarnissaa pillugu naalagaaffiup ingerlatsivianut imaluunniit Savalimmiuni Naalagaaffiup Sinniisuanut takkunnissamat qinnuiginnissinnaavoq. Pineqartoq nunani allani illoqarsimappat imaluunniit sivilisinerusumik najugaqarsimappat Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisua akuersinissap tunniunnissaa siunertaralugu pineqartup nammineerluni takkulluni aggersarneqarnissaa pillugu danskit sinniisuannut qinnuiginnissinnaavoq.

Ilisimangisamik meeravissartaarnermut atatillugu takkuttoqartarnissaa pillugu piumasaqaammik takusassaqaanngilaq.

Apeggut 2:

Meeravissartaarnermi suliani politiit, kommunit Rigsombudsmandillu akornanni suliat akisussaaffiillu qanoq agguataarneqarsimanersut nassuiaatigineqassasoq

Naalakkersuisut qinnuigineqarput? Peqqussutissat missingiusiaq akuerineqarneratigut taama agguasarneq allannguuteqassava?

"Social- og Indenrigsministeria ilisimatitsivoq Kalaallit Nunaanni meeravissartaarnissamut aalajangiinerit tamarmik Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisuanit isumagineqartartut. Aammattaaq aalajangiinnginnermi meeravissartaarnissamik suliani paasissutissat Naalagaaffiup Sinniisuanit isumagineqartarput.

Meeravissartaarnissamik suliat Naalagaaffiup Sinniisuanit suliarineqarnerini Kalaallit Nunaanni kommunit ikiuuttarput. Ikiunnerit tassaasarpup Naalagaaffiup Sinniisua ilaqutaanit meeravissartaarnermut ilisimangisamillu meeravissartaarnermut suliani meeravissartaarnissamik qinnuteqartoq inatsisit atuuttut naapertorlugit meeqqamik paarsaqarnissamut piunasaqaatinik naammassinnissinnaanersoq kommunalbestyrelsemut nalunaarummik piniartarpoq.

Kalaallit Nunaanni Politiit Naalagaaffiup Sinniisuata meeravissartaarnissamut sulianik suliaqarneranut aamma immikkoortunik ataasiakkaanik ikiuuttarput. Tassaappullu:

- Meeravissartaarnermi angajoqqaamit angajoqqaasutullu akisussaataasumit akuersinerit nalunaarutillu tunngaviatigut Naalagaaffiup Sinniisuanut nammineq ornigunnikkut tunniunneqartussaappup, politiinullu nammineq ornigunnikkut aamma tunniunneqarsinnaallutik.
- Meeqqamik aqqaneq marluleereersimasumik meeravissartaarnermut akuersissut Naalagaaffiup Sinniisuanut nammineq ornigunnikkut tunniunneqartussaavoq, politiinullu nammineq ornigunnikkut aamma tunniunneqarsinnaalluni.
- Meeravissartaarnissamik qinnuteqartunik oqaloqatiginninnerit Naalagaaffiup Sinniisuanit ingerlanneqartarpoq, politiinilli aamma ingerlanneqarsinnaalluni.

Meeravissartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussut (meeqqamut pitsaanerususaaq, aappariit inooqatigiit meeravissartaarnissaannut periarfissiineq, Ankestyrelsenip maalaartarfionera il. il. meeravissartaarnermut tunngasuni aamma toqusoqarnerani angajoqqaatut oqartussaaneq il. il.) meeravissartaarnissamut suliani oqartussat akornanni suliassat agguataarneqarsimanerannik allannguinermik nassataqarnaviangilaq."

Apeqqu 3:

Qitornavissartaarnermi suliassat suliarineqarnerini piffissap atorineqartarput siviussusaa meeravissartaariaatsillu pingasuusunut tunngatillugu tamanna assigiinngissuseqarnerisooq Naalakkersuisut paasissutissiisutigisinnaavaat?

"Social- og Indenrigsministeria apeqqummut akissutissamut atugassanik Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisuanut oqaaseqaammik piniarsimavoq, ilisimatitsissutigineqarlunilu 2020-mi ukiup sisamanut avinnerisa pingajuanni naalagaaffiup sinniisuata meeravissartaarnermut aalajangiinissamut suliap suliarineranut piffisamik atuisimanagera imaattoq;

Meeravissiartaarnerup suussusaa:	Suliap suliarineqarnerata sivissusaa:	Suliap suliarineqarnissaanut piffissaliunneqartoq:
Ilisimangisamik meeravissiartaarneq	Ullut 94-it	Ullut 90-360-it
Meerarsiamik meeravissiartaarneq	Ullut 106-it	Ullut 90-120-t
Ilaquttanit meeravissiartaarneq	Ullut 59-it	Ullut 90-120-t

"

Apeqquut 4

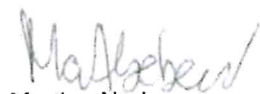
Peqqussutissatut missingiusiamut Naalakkersuisut allanik ilassutitut oqaaseqaatissaqarpat?

Naalakkersuisut akissuteqaatip matuma suliarinerani paasivaat "Eqikkaaneq uannga Meeravissiartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussut"-ip kalaallisoortani "aapparisaq meeraanik meeravissiartaarneq" pillugu oqaatsit eqqunngitsut atorneqarsimasut. Kalaallisut oqaatsit atorneqartut meerarsiamik meeravissiartaarnermik nassuiaapput, siunertarineqartut aapparisaq katissimasalluunniit meeraanik meerarsiaarnermut tunnganani.

"Meeravissiartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussutissatut missingiummut Namminersorlutik Oqartussat akuersinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut"-mi immikkoortumi "Najugaqatigiissut pillugit (meeravissiartaarneq)"-mi nassuiaanermit oqaatsit eqqortut atorneqarput.

"Meeravissiartaarneq pillugu inatsimmut aamma angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsimmut allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut atuutilernissaannik peqqussutissatut siunnersuut"-mi inatsisit oqaasertaanni aapparisaq meeraanik meeravissiartaarnermut tunngasut eqqortumik aamma nassuiarneqarsimapput (§1, nr. 10).

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Martha Abelsen